І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740.
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 188. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1967 No. 188. VOL. LXXIV.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ СВОЇХ ЧЛЕНІВ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ У СВІТОВОМУ КОНГРЕСІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, ЗОКРЕМА У МАНІФЕСТАЦІЇ ВОЛІ У МЕДІСОН СКВЕР ҐАРДЕНІ

Джерзі Си@ті. — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу окремим закликом, текст якого надрукований побіч, звертається до всіх своїх членів в Америці і Канаді, щоб вони складали щедрі пожертви на цілі першого Світового Конґресу Вільних Українців, щоб зголошували своїх делеґатів до участи в Конґресі і, зокрема, щоб взяли якнайбільш масову участь у великій Маніфестації Волі, що відбудеться з нагоди і в рямках Світового Конґресу в суботу, 18-го листопада ц. р., від години 10-ої перед полуднем до 2-ої пополудні в Медісон Сквер Ґардені. На цій маніфестації, крім всіляких церемоніялів, виступів українських промовців, представлення голів делеґацій українських поселень з поодиноких країн вільного світу та масових хорових і танкових виступів, будуть промовляти репрезентанти Урядів ЗДА і Канади та будуть прочитані схвалені Конґресом маніфести і звернення до українського народу на рідній землі, до українських поселень у вільному світі та до вільних країн і народів світу. Маніфестація закінчиться схваленням відповідних резолюцій. На початку Маніфестації буде віддана пошана всім тим, що віддали своє життя в боротьбі за волю України. Медісон Сквер Ґарден може помістити кругло 20,000 осіб. Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу закликає всіх своїх членів, зокрема тих із довколишніх стейтів, щоб разом з іншими місцевими установами організували спільні поїздки на цю Маніфестацію Волі, бо чим більше осіб візьме в ній участь, тим сильніший буде їх голос на підтримку справедливих змагань українського народу до волі і незалежности, без чого не може бути тривкого миру в світі.

ЗАКЛИК
ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СПРАВІ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

СОЮЗОВЦІ!

Зближається велика подія: в тижні від 12 до 19-го листопада цього року відбудеться в Ню Йорку перший у довгій історії українських поселень поза рідною землею Світовий Конґрес Вільних Українців. Конґрес цей відбудеться у 50-річчя Великої Української Революції, що завершилася створенням вільної, ні від кого незалежної, соборної і народоправної Української Народної Республіки, а його завданням і метою — як сказано в Маніфесті його проголошення — є:

1. Задокументувати перед світом непохитну волю українського народу боротися за віднову своєї суверенної, соборної держави;

2. Заманіфестувати солідарність української спільноти у вільному світі з визвольною боротьбою українського народу і готовість допомогти йому засобами, які є в нашому розпорядженні;

3. Об'єднати всі сили українців, громадян чи мешканців країн вільного світу, для тіснішої співпраці між собою;

4. Устійнити шлях для скріплення та всебічної розбудови всіх ділянок життя української спільноти у вільному світі.

Українські поселення в 22-ох країнах вільного світу та їхні центральні репрезентації і крайові організації запрошено до участи в цьому Конґресі. Багато з них цю свою участь вже зголосили.

СОЮЗОВЦІ! Цілі і завдання першого Світового Конґресу Вільних Українців покриваються з цілями й завданнями нашого Українського Народного Союзу, найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, яку її основоположники 74 роки тому зорганізували на те, щоб допомагати своєму народові і собі самому. Світовий Конґрес Вільних Українців буде організаційним завершенням того, що Український Народний Союз започаткував 74 роки тому: „створити таке всенародне об'єднання, до якого кожний українець, де б він не був, як далеко він не жив би, міг до такого всенародного об'єднання, до тієї великої української сім'ї-родини, належати".

Тож підтримаймо всіми своїми силами цей перший Світовий Конґрес Вільних Українців, для організації і підготови якого дав свій вклад і наш УНСоюз. Уже сьогодні підтримаймо його, зокрема, нашими щедрими пожертвами на його цілі, а під час Конґресу подбаймо, щоб наша велика установа була на ньому відповідно заступлена.

Закликаємо Відділи УНСоюзу в Америці і Канаді, щоб до Головної Канцелярії та до Канадійської Канцелярії зголошували своїх делеґатів. У Конґресі можуть брати участь представники центральних репрезентацій, що ними є в ЗДА Український Конґресовий Комітет Америки, а в Канаді Комітет Українців Канади, та представники крайових організацій, до яких і в ЗДА і в Канаді належить Український Народний Союз. Кожний зголошений репрезентант Відділу УНСоюзу буде включений в крайову репрезентацію нашої установи в Америці або в Канаді. Кожний делеґат зобов'язаний заплатити 35 долярів, що вже включає реєстраційну оплату та оплату за участь в усіх конґресових імпрезах, включно з бенкетом і маніфестацією в Медісон Сквер Ґарден. Пленарні сесії Конґресу, що відбуватиметься у репрезентативному готелі „Ню Йорк Гілтон", почнуться в четвер 16-го листопада і триватимуть до неділі 19-го листопада.

Зокрема закликаємо Відділи УНСоюзу до масової участи в Маніфестації Волі, яка відбудеться в рямках СКВУ в Медісон Сквер Ґардені впродовж дня в суботу 18-го листопада.

На цій Маніфестації побачите і послухаєте представників Урядів ЗДА і Канади, познайомитесь із репрезентантами українських поселень у багатьох країнах вільного світу, побачите зразки українського хорового і танкового мистецтва у найкращому виконанні соток хористів і танцюристів.

На цій Маніфестації, крім виступу промовців та великі мистецькі імпрези, будуть проголошені схвалені Конґресом Маніфести до Українського Народу, до Українців у Вільному Світі та до країн і народів вільного світу. Хто з нас не бажав би бути співучасником тієї історичної події!

СОЮЗОВЦІ! Уже 50 років тому почався наступ червоного московського імперіялізму, першою жертвою якого впала Україна. Від того часу український нарід поклав гекатомби жертв у боротьбі проти агресивного імперіялізму, за свою волю і незалежність. Він продовжує цю боротьбу безперервно донині, борючись за ті самі ідеали, за які кладуть свої буйні голови на побойовищах В'єтнаму американські вояки, між ними й юнаки українського роду. На Великій Маніфестації Волі в Медісон Сквер Ґардені в Ню Йорку ми піднесемо наш голос і скажемо світові: МИ ХОЧЕМО, ЩОБ БУЛИ МИР І СПРАВЕДЛИВІСТЬ У СВІТІ, ЩОБ УКРАЇНА БУЛА ВІЛЬНОЮ І НЕЗАЛЕЖНОЮ!

Тож закликаємо Вас: нехай кожний візьме участь у цій великій Маніфестації Волі! Разом та в порозумінні з іншими місцевими організаціями й установами у Вашій Громаді організуйте масовий приїзд до Ню Йорку на цю Маніфестацію, що відбудеться в суботу, 18-го листопада, від години 10-ої рано до год. 2-ої по полудні в Медісон Сквер Ґардені.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Джерзі Сиі, Н. Дж., 12-го жовтня, 1967. р.

РЕДАКЦІЙНА КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА ОФОРМЛЕННЯ ПРОГРАМОВИХ МАТЕРІЯЛІВ ДЛЯ СКВУ

Ню Йорк. — Редакційна Комісія Підготовного Комітету Пан-Американської Української Конференції для Світового Конґресу Вільних Українців остаточно завершила оформлення програмових матеріялів для СКВУ, що має відбутися в Ню Йорку в тижні від 12 до 19-го листопада ц.р. Завершено це оформлення під час цілоденних нарад, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки в неділю, 8-го жовтня ц.р. На закінчення своєї праці Комісія схвалила Протокол, який і публікуємо:

ПРОТОКОЛ РЕДАКЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ СКВУ

Редакційна Комісія Підготовного Комітету Пан-Американської Української Конференції для Світового Конґресу Вільних Українців відбула в неділю, 8-го жовтня 1967 року в Українському Інституті Америки цілоденні наради, в результаті яких закінчила остаточне оформлення програмових матеріялів для СКВУ. В нарадах, які на початку привітав від Українського Інституту Америки його екзекутивний директор мін. Юліян Ревай, взяли участь: Олександер Матла і Микола Плавюк від Програмової Комісії в Канаді та мґр. Іван Назарко, Ігнат Білинський, Антін Драґан, д-р Володимир Душник і проф. д-р Матвій Стахів від Організаційної Комісії в ЗДА.

На початку нарад схвалено таку їх процедуру, що Комісія розгляне всі завваги, пропозиції і побажання відносно змін чи доповнень до програмових матеріялів, які

(Закінчення на стор. 3-ій)

УСЕ ШИРШЕ РОЗГОРТАЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

Джерзі Сиі. Ювілейна організаційна кампанія Українського Народного Союзу, метою якої є збільшити кількість членства цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі до 100,000 членів з нагоди її 75-річчя у 1969-му році, розгортається щораз ширше, охоплюючи практично всі українські скупчення на обширах Америки й Канади. Після окружних зборів Відділів УНСоюзу в Аллентавні, Вотервліті, Рочестері, Ютиці, Питсбургу, Боффало, Вилкс Бері, Шикаґо, Янґставні, Балтиморі, Вунсакеті, Клівленді, Перт Амбою, Дітройті і Бостоні, що відбулися впродовж минулих двох тижнів, цієї суботи і неділі, 14 і 15-го жовтня, відбудуться такіж наради в ряді інших громад. Як у попередніх зборах, так і тепер у них візьмуть участь головні урядовці та організатори УНС. В суботу 14-го жовтня, відбудуться окружні збори УНС:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, в залі Українського Спортового Осередку „Тризуб" при 4930 Норт Брод вулиці о год 5-ій пополудні з участю головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, голови Гол. Контрольної Комісії д-ра Володимира Галана та головних радних Івана Одежинського і Степана Гавриша;

НЮАРК: в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню в Ірвінґтоні, о год. 7-ій ввечері, з участю заступника головного предсідника Володимира Сохана, головного касира Івана Кокольського та головної радної Анни Дубас.

Наступного дня, в неділю 15-го жовтня, відбудуться окружні наради Відділів УНС у:

НЮ ГЕЙВЕН, Конн., в церковній залі при 567 Джордж вулиці о год 3:30 пополудні з участю головного предсідника Иосипа Лисогора;

СКРЕНТОН, Па., в домі Українського Робітничого Союзу при 440 Вайомінґ евеню о год. 3-ій пополудні з участю заст. гол. предсідника Володимира Сохана;

БЕРВИК, Па., (Округа Шамокіну), в домі Католицької Молоді при 237 Говп евеню о год. 2-ій пополудні з участю гол. секретаря д-ра Ярослава Падоха та головного радного і обласного організатора Степана Гавриша.

Оживлена організаційна акція УНСоюзу відбувається також на терені Канади, де від місяця відбувають свої організаційні поїздки по Заході й Півночі Канади директор Канадійської Канцелярії УНСоюзу й заступник гол. предсідника Богдан Зорич та обласний організатор й головний радний Василь Дідюк. Б. Зорич відвідав уже Вінніпеґ та Давфін, Мус Джов, Геффорд і Ріджайна в провінції Саскачеван, та під цю пору перебуває в Саскатуні, звідки вибереться до Едмонтону, Вінніпеґу й в половині листопада повернеться до Торонта. В. Дідюк відвідав місцевості Форт Вільям і Су Сен Марі та продовжує свою поїздку по північних містах онтарійської і квібекської провінцій, зокрема ж відвідає місцевості Содбурі, Кіркленд, Руан-Норанда, Валдор, Тимминс, Капускейсинґ і інші.

В суботу, 14 жовтня відбудуться Окружні Збори УНСоюзу в Монтреалі, в яких візьме участь головний радний Дмитро Попадинець.

Д-Р В. А. КОСТЕЦЬКИЙ, ГЕРОЙ БАТААНУ, ПРОМОВЛЯТИМЕ НА СВЯТІ УПА В КЛІВЛЕНДІ

Д-р В. А. Костецький, полковник і один з найвидатніших лікарів Армії ЗДА.

Клівленд, Огайо (зрв). — День 14 жовтня 1967 року, коли тут відбуватиметься великий святковий бенкет для відзначення 25-их роковин боротьби Української Повстанської Армії (УПА), буде справжнім Святковим Днем для всіх українців у цій столиці Країни Великих Озер. Міська Рада м. Клівленду проголосила з цієї нагоди Український День для всіх мешканців свого понад-мільйонового міста. Також міська рада м. Парма, Огайо, сто-тисячного підметропольного центру Великого Клівленду, який пишається назвою „слов'янської столиці" Огайо, проголосила Український День і готується зустрінути з усіма офіційними почестями головного промовця на українському бенкеті, що ним буде полковник Армії ЗДА, д-р Володимир А. Костецький.

Крім цього українця-героя Батаану промовлятимуть на клівлендському бенкеті інші визначні особистості. Перше святкове слово виголосить посадник м. Парма, Джан Петруска, якому при різних офіційних акціях буде допомагати директор юстиції Парми, адвокат Андрій Бойко. Від імени народів союзників українців у боротьбі за свободу, говоритиме молодий лектор Державного університету Клівленду, інж. Раймонд Кудукіс, що є тут секретарем Комітету для Тижня Поневолених Націй і Комітету Національностей району Куягоґа. Від імени

(Закінчення на стор. 4-ій)

Раск рішуче боронить політику Уряду супроти В'єтнаму — не буде змін

Вашинґтон. — Державний секретар на найдовшій з усіх його дотеперішніх пресових конференцій обороняв в четвер 12 жовтня ц. р. політику Уряду супроти В'єтнаму. У своїй заяві і в обширних відповідях на 18 запитів приявних журналістів, Раск особливий натиск поклав на конечність дотримувати вірність підписаним договорам. Він твердив, що настала б „смертельна небезпека" для Америки, коли б закордонні держави, зокрема противники Америки, піддавали під сумнів „вірогідність" даного Америкою слова у союзницьких договорах. Зокрема Раск боронив підставу американської політики супроти Далекого Сходу, якою є протидія загрози збоку Комуністичного Китаю. Раск звернув увагу, що впродовж найближчих 20 років требасподіватися, що в Азії існування однобільйонова китайська потуга з атомовою зброєю. Проти неї будуть азійські народи також числом коло більйона. Ті вільні азійські народи дивляться на Америку, як на свого союзника й оборонця. Америка не грає ролі поліціянта світу ані зокрема Азії: Сіям, Ляос, Бірма, Нова Зеляндія — всі вони самі обороняють себе проти комуністичних партизанів. Але Америка опинилась би у найбільшій небезпеці, якщо Комуністичний Китай завоював би всі вільні країни в й Океанії, від Філіппін до Індонезії. Америка не ставить собі за ціль поборювати комунізм, тільки зберігати мир. Всі ті, які вимагають відАмерики припинення налетів проти Північного В'єтнаму, нічого не говорять, що робити, коли Північний В'єтнам таки не приступить до мирових переговорів і ніхто з отих крайових та закордонних критиків не каже, чи він змінить своє становище, коли виявиться, що його миролюбні погляди у практиці безвартні.

КИЇВСЬКІ ПРЕМ'ЄРИ

До „роковин великого жовтня", як повідомила „Культура і Життя" з 8 жовтня, в Києві відбулись такі театральні прем'єри: антипетлюрівську „музкомедію" під назвою „Голий президент" за мотивами п'єси Я. Мамонтова „Республіка на колесах", музика А. Філіпенка — показав Театр оперети. Учбовий театр Інституту театрального мистецтва виставив аґітку М. Куліша „97", а з 12 жовтня в Києві йтиме п'єса М. Поґодіна „Мій друг".

У „Світових Серіях" бейсболу перемогли „Кардинали"

Заповнене до останнього місця публікою грище Фенвей Парк у Бостоні, під час останньої зустрічі „Кардиналів" з „Ред Сакс" у „Світових Серіях" бейзболу.

Після того, як дружина „Ред Сакс" з Бостону вирівняла рахунок перемог у „Світових Серіях" на 3:3, „Кардинали" із Ст. Луїсу виграли минулого четверга у Бостоні останню і рішальну зустріч вислідом 7:2. Цією четвертою перемогою у „Світових Серіях" здобули „Кардинали" чемпіонат Америки у бейсболі на 1967 рік.

В останніх змаганнях „Світових Серій" кидач дружини „Кардиналів" Баб Гібсон пописався своїми добрими метами, допустивши суперників лише до трьох ударів. Кидачеві Джімові Лонберґові із дружини „Ред Сакс", який теж мав за собою дві перемоги у цьогорічних „Світових Серіях", цим разом не повелось, бо з його метів здобули „Кардинали" сім пробігів та десять ударів. До визначних змаґунів в цій сьомій грі належав безсумнівно Лу Брак із дружини „Кардиналів".

Цієї неділі Теодор Терен дасть концерт музики до поезій І. Франка

Ню Ню Йорк. — Цієї неділі 15-го жовтня, тут у великій залі Українського Народного Дому при 140 Другій евеню відбудеться о год. 6-ій ввечері оригінальний концерт відомого нашого оперового співака - баритона Теодора Терена, який виконає ряд композицій до поезій Івана Франка. У програмі твори Лисенка, Січинського, Степового, Надененка, Кирейка, Данькевича, Костанатольського, Мейтуса та інших, як також записані самим Франком у його рідним селі та у львівській в'язниці народні пісні. Більшість пісень буде вперше виконана в Америці. Співакові акомпаніюватиме на фортепіяні проф. Ю. Цибрівський. Концерт влаштовує місцевий Літературно - Мистецький Клюб під протекторатом Комітету Об'єднаних Американсько — Українських Організацій — Відділу УККА.

ПАНАХИДА ПО СТЕПАНОВІ БАНДЕРІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У суботу 14 жовтня, у 8-му річницю трагічної смерти сл. п Степана Бандери, відбудеться в церкві св. Юра о 8-ій вечора Панахида, після якої в домі ООЧСУ на 10-ій вулиці будуть Сходини, з доповіддю голови ГУ ООЧСУ мґра Івана Винника та висвітленням п. Г. Мокляком документального кінофільму з похорону Степана Бандери у Мюнхені.

Конґрес підвищив поштові оплати

Вашинґтон. — Палата репрезентантів підвищила в минулу середу 11 жовтня ц. р. поштові оплати, сподіваючись придбати цією підвишкою державній касі 885 мільйонів дол. Найбільший тягар цим разом паде на поштові оплати першої кляси. Звичайний лист коштуватиме 6 центів, замість 5, листівка 5 центів замість 4. Звичайний лист летунською поштою в Америці коштуватиме 10 центів, замість теперішніх 6. Так само підвищені оплати за другу і третю кляси, зокрема значно підвищені оплати за висилку газет і журналів, як також реклямових летючок і різних проспектів в незапечатаних копертах. Тому теж різдв'яні картки, посилані в незаліплених копертах треба буде оплачувати так, як усі звичайні, заліплені, листи першої кляси.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY N.J. 07303

За пошанування права

Немає, мабуть, глибшої і болючішої проблеми у внутрішньому житті Америки, як проблема збереження в громадянстві провопорядку. Щораз більшу стурбованість породжує зріст злочинности. Це явище має свої причини, і між ними на першому місці стоїть щораз частіше порушування законів власне такими особами і організаціями, які повинні стояти на сторожі права, на сторожі закономірности. Пригадаймо скандальні афери голови одної з найбільших в Америці робітничих спілок — спілки водіїв, Джіммі Гоффи, який став неначе символом перекупства в робітничому русі, — або справу колишнього секретаря демократичної більшости в Сенаті Роберта Бейкера, — або справу нюйоркського конґресмена Адама Повелла.

Можна було б сказати, що це поодинокі випадки і що у 200-мільйоновому народі завжди можуть бути обманці, треба їх тільки тягнути до відповідальности. Але, наприклад, у січні 1966 року Ню Йорк був спаралізований 12-денним комунікаційним страйком, який відбувся всупереч виразній судовій забороні, із безкарним знехтуванням існуючого в Нюйоркському стейті закону Кандон-Вадліна. А з початком цього шкільного року кругло мільйон дітей у 900 народних школах Ню Йорку не вчилися протягом 17-ох днів, бо страйкували 50.000 учителів, знову же всупереч виразній забороні, що її проголосив суд.

Це легковаження судових присудів пояснюють загальною атмосферою, що її витворив надто великий лібералізм, надто велика толеранція, яка затирає різницю між громадянською свободою і свавіллям. В останньому тижні суди почали протидіяти цьому явищу. Голову нюйоркської спілки вчителів покарано 15-денною в'язницею і гривною на 250 дол., а цілу вчительську спілку — на 150.000 дол. Найвищий Суд відкинув відклик у справі 9-ох муринських духовників покараних 5-денною в'язничною карою і 50-доляровою гривною за знехтування судової заборони влаштовувати демонстраційний похід у Велику П'ятницю й на Великодню Неділю. Між засудженими один з найпопулярніших лідерів муринського світу в Америці, лавреат Нобеля д-р Мартін Лютер Кінґ.

Це невисокі кари, але американські коментатори слушно підкреслили їх символічне значення: суд не спинився перед засудженням такої поважної організації, як 50-тисячна вчительська спілка у Ню Йорку, чи відомого у широкому світі муринського діяча, коли вони порушили закон. Богиню справедливости малюють із зав'язаними очима, щоб вона не бачила різниці в одягу, стані, мастку того, кого судить. Всі три державні чинники — законодатна, виконавча і судова — повинні дбати за безоглядну підлеглість законові, бо його безкарне порушування доводить до анархії.

Расова проблема

Певна річ, що расова проблема існує в світі та, можливо, й існуватиме, адже в її основі лежить не колір шкіри, а відмінні, різні психологічні світи, наставлення, підхід до самого життя. З найновіших лекцій історії виразно бачимо, що якась раса чи приналежність до будь-якої раси не робить з людини нелюда. Український учений світової слави Миклуха - Маклай, досліджуючи з минулому столітті папуасів Нової Ґвінеї, науково доказав, що та раса нічим не гірша від першої - ліпшої іншої, лише суспільний розвиток папуасів того часу стояв майже на рівні доби кам'яної сокири, через їхнє відірвання від інших земель і континентів, ізольоване острівне положення. Багато представників чорної раси в ЗДА на практиці показали, що справа не в кольорі шкіри, а в першу чергу в доброму шкільництві, в бажанні кожної окремої людини бути корисною для суспільства, в однакових можливостях для кожної людини знайти працю і зустрічати справедливість, а не упередження.

У той час, коли ЗДА йдуть милевими кроками в напрямку розв'язання расової проблеми серед американського народу, — в СССР, за висловом поета, „всьо Русью дишет", або, за характеристикою Тараса Шевченка: „від молдаванина до фіна на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує" . . . Серед багатьох нерозв'язаних проблем, що їх з природи речі має імперія, расова проблема також не розв'язана в Совєтському Союзі. Покищо про неї нагадує Москві в голос найчастіше . . . комуністичний Китай, згадуючи в своїх радіопрограмах для СССР про поневолені червоною Росією мільйони азійців: казахів, туркменів, таджиків, монголів та багатьох інших, які своїм віровизнанням, расою, багатовіковою історією відрізняються від росіян. А чи багато спільного мають з росіянами народи іншої раси — народи Кавказу, українці, білоруси, жиди . . . Совєтський Союз — в'язниця народів — не може розв'язати расово - національних проблем, бо як не прикрашуй стіни в'язниці, вона все таки залишається домом неволі. З такою вивіскою „дому неволі" підходить Москва до 50-річчя „великого жовтня".

Степан Женецький

ВИСЕЛЕННЯ І РЕГАБІЛІТАЦІЯ

Як відомо, після закінчення другої світової війни Сталін наказав переселити кілька малих народів — калмиків, надволжанських німців, інгушів, кабардино - балкарців, кримських татар та ін. з їхніх рідних земель в азійські совєтські республіки і на Далекий Схід. Це переселення було карою за те, що ті народи нібито співпрацювали з німцями.

Після смерти Сталіна це насильне переселення було визнане за несправедливе, і в 1956 році деяким з тих переселених народів дозволено повернутися на їхні землі. Одначе кримських татар тоді не регабілітовано.

Щойно тепер, 5-го вересня 1967 року, в совєтській пресі появився декрет за підписом „президента" СССР Н. Підгорного, яким регабілітовано також і кримських татар. За цим декретом їм вільно поселюватися по всіх районах Совєтського Союзу, отже й повернутися в Крим, звідки їх 22 років тому виселено.

Подібно, як совєтський уряд, польський комуністичний уряд насильно переселив у 1946-47 рр. українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя на польські землі на заході, відібрані після війни від німців.

Регабілітація совєтським урядом калмиків та інших підсовєтських народів, а тепер кримських татар, насуває думку: а як з регабілітацією українців у Польщі? Чому варшавський уряд не регабілітує переселених українців Лемківщини, Надсяння, Холмщини і Підляшшя?

При тому цікаво відзначити, що подібно, як совєтський уряд визнав, що депортація калмиків, кримських татар та інших підсовєтських народів була помилковою і несправедливою, так і польський комуністичний уряд визнав був, що переселення українців із зазначених українських земель було помилкове і несправедливе. Представники Польської Об'єднаної Робітничої Партії і польського комуністичного уряду кілька разів обіцяли вчинену українцям кривду направити. Таку заяву склав у 1967 році і міністер освіти Ярошевський на засновуючих зборах Українського Суспільно - Культурного Товариства у Варшаві.

Одначе тих обіцянок не виконано й по сьогоднішній час. Свою відмову дозволити повернутись переселеним українцям на рідні землі польський комуністичний уряд мотивує можливістю економічних комплікацій, мовляв, у такому разі господарства на заході залишилися б без догляду, і з того наступила б господарська криза. Про необґрунтованість цього арґументу свідчить те, що польський комуністичний уряд чомусь не побоявся господарської кризи тоді, коли переселяв українці. Адже ж тоді на Лемківщині, Надсянні, Холмщині і Підляшші також залишалися господарства без догляду, які, зрештою, й донині стоять пусткою.

На ділі, переселяючи українців на захід, а тепер забороняючи їм повернутись на їхні землі, Варшава керувалась і керується однією брутальною, імперіялістично - загарбницькою ціллю: знищити українську національну меншину в Польщі. Поляки знають, що поки українці будуть жити компактною масою, доти вони задержуватимуть свою національну окремішність. Поляки добре знають також, що для того, щоб знищити українців як національну одиницю, ополячити, треба їх вирвати з їхнього терену і перемішати з польським населенням.

В обороні тирольських німців, яких італійський уряд намагається зіталійщити, виступає австрійський уряд. В обороні прав української меншини в Польщі повинен би виступити уряд т. зв. Української Радянської Соціялістичної Республіки в Києві. Одначе, тому, що цей „уряд" не є українським, бо його не вибирав український народ, а настановила Москва, він не захищає прав українського народу, лише виконує волю своїх хлібодавців.

З цієї причини в обороні українців у Польщі, значить з домаганням дати їм можливість повернутись на рідні землі, повинні виступити: українська еміґрація у вільному світі і самі українці в Польщі. Регабілітація совєтським урядом кримських татар актуалізує цю справу, і цей факт треба максимально використати.

28-29 жовтня відбудеться делеґатський З'їзд Організації Оборони Лемківщини, а наступного місяця збереться на наради Світовий Конґрес Вільних Українців. На цих обох зібраннях треба ухвалити відповідні резолюції-домагання повернути на рідні землі переселених українців у Польщі. При тому такі резолюції треба перекладати на польську мову і висилати безпосередньо до Варшави.

Делеґатський З'їзд Організації Оборони Лемківщини і Світовий Конґрес Вільних Українців повинні виготовити також відповідні меморандуми в справі переселених українців у Польщі і розіслати їх до урядів З'єднаних Держав Америки, Канади, Англії, Франції, УССР та представників усіх державчленів Об'єднаних Націй.

В усіх тих резолюціях і меморандумах треба покликатися на факт регабілітації совєтським урядом депортованих кримських татар та інших підсовєтських народів.

Також українці в Польщі повинні використати цей факт у своїй обороні. Покликаючись на подібність мотивів переселення кремських татар і інших підсовєтських народів та вказуючи на їх регабілітацію совєтським урядом, українці в Польщі мають підставу жадати від варшавського уряду дати їм змогу повернутись на рідні землі.

Українська еміґрація у вільному світі, самі переселені українці в Польщі, а навіть деякою мірою і українці в Україні повинні докласти максимум зусиль, щоб домогтися від польського уряду направити велику кривду, заподіяну нашим братам і сестрам з Лемківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя.

НА ТЕМИ ДНЯ

Про національне ім'я

Між Кошалінським воєвідством у Польщі, де живе багато українців, і Полтавською областю нав'язалася дружба. Очевидно, та „дружба" має суто офіційний характер. Беруть у ній, тобто у візитах і обмінах, участь лише партійці, про що й повідомила польська газета „Кошаліньскі Ґлос Тиґодня". На цю тему українськомовна газета у Варшаві, „Наше Слово" з 6 серпня 1967 р., писала: „На першій сторінці „Кошалінського ґлосу тиґодня" 15 і 16 липня 1967 р. впадає в очі заголовок „Знайомі з Полтави". Стаття інформує читача про те, що на запрошення ВК ПОРП в Кошаліні в травні 1967 р. Кошалінське воєвідство відвідала партійна делеґація Полтавщини, яка познайомилася з життям населення у тій частині Польщі. Одночасно познайомила польське суспільство з життям українців на Полтавщині".

Однак, „Наше Слово" не обмежилось вісткою про обмін, а звернуло увагу на самий характер інформації, пишучи:

„Така співпраця напевно сприятиме зближенню двох так близьких собі народів. Жаль тільки, що редакція не подбала про те, щоб чітко пояснити читачеві, про яку саме націю йдеться. Пересічний польський читач не зможе з сухих даних усвідомити собі, що йдеться власне про українців, а це хіба головна мета зустрічі і нав'язаної співпраці. Ми знаємо, що власне в Кошалінщині живе багато українського населення і тут польський читач усвідомив би собі, що вони належать до тої нації".

Із замітки довідуємось, що представник польської комуністичної, отож формально — інтернаціоналістичної — преси поперекручував навіть українські прізвища так, щоб було годі пізнати, про кого йде мова:

„Неґативним явищем є й те, що перекладач Вацлав Новак не подбав про правильний переклад українських прізвищ на польську мову. Такі прізвища як Пшеничний, Писаренко, Костенко, Коваленко перекладено на „Пшенічний, Пісаренко, Костєнко, Ковалєнко".

Щоб не ходити занадто далеко по приклади, наведемо інший, значно ближчий: У журналі „Ню Йорк Сандей Нюз" із 3-го вересня 1967 року, в ілюстрованому репортажі про релігійне життя в Україні, зокрема в Одесі, читаємо такий підпис під світлиною: „Пари новоженців стають за священиком у соборі, заповненому людьми — Одеса, Росія".

Дезінформований читач у Польщі, дезінформований не раз і не два в ЗДА. Проти кожної дезінформації треба боротись. Найкраща зброя писати до газети, яка допускається помилок.

(ЛП)

Леся Лисак

ЗЛОЧИН СИЛЬВЕСТРА БОННАРДА

Мене здивувало те, що на самому початку розмови вона заявила, що в неї зіпсувався телевізійний апарат. Приходячи до мене, вона не говорить про такі справи. Вона приходить з думками, які охоплюють щось інше. Те, що вона називає „для душі".

Але якщо це видавалося їй важливим, то треба було її заспокоїти: телевізійний апарат можна направити. Тоді вона засміялася, як дівча, що придумало новий жарт, і відповіла:

— Не треба, бо я втратила інтерес до телевізії. Може й на довгий час.

І тоді вона пояснила, що без телевізії в неї буде більше часу присвятити чомусь, що вже давно існує і все ще залишається новим. Саме — читанню книжок. Бо колись, коли не було телевізійних апаратів, люди любили читати. Вартісні, гарні книжки, з яких була користь для думки. В яких розказувалося про доброту, шляхетність і красу. В такій витонченій, прозорній формі, як у розповіді про злочин Сильвестра Боннарда.

Вона вийняла з торбинки книжку і поклала на стіл.

— Бачиш, я читаю тепер книжки із старих часів.

Вона перегорнула сторінку. Книжка була перекладена з французької на англійську мову ще в 1890 році. Дійсно, „старі часи". Вона сказала, що цю книжку читає вже вдруге. Нічого сенсаційного, нічого небуденного в ній нема, але вона захоплює. Їй здається, що старий учений бібліофіл Сильвестр Боннард — це жива людина. В ньому стільки людського, стільки погідної доброти . . .

— Коли б у мене не зіпсувався телевізійний апарат, я не поїхала б того вечора до бібліотеки. Я навіть не знала б, що така книжка існує. А позичила її тому, що хотіла знати, про що писав Анатоль Франс. Коли я ходила до школи — нам не рекомендували його читати. Потім — прийшла війна. Хто у війну мав час читати твори лавреатів Нобеля? А потім почалася заробітна праця — і телевізійні часи.

Вона всміхнулася, як дівча, що признається до невеликої і трохи смішної провини.

— Ти знаєш, як воно є. Приходить людина з праці — хоче відпочити, відпружити нерви. Наставляє телевізійний апарат — і дивиться. Бувають інколи передачі, що на них варто подивитись, а бувають всякі нісенітниці. Цих останніх більше. Ці всі „шови" — чи як волієш — видовища, в яких немає ані дрібки мистецтва. Це все, що обраховане на невибагливі смаки людей, які не люблять думати. Чим примітивніше — тим легше сприймається. А вже найгірше всі ці історії про ймовірні та неймовірні злочини. Де головним героєм є якийсь психопат, який поповнює злочин за злочином. Мені вже це набридло. Я, нарешті, хочу побачити ясніші, кращі сторінки людської вдачі. Побачити не деґенератів, а людяних людей. І відчути, що людина може вдіяти багато доброго. Так, як це було із Сильвестром Боннардом.

І вона почала розказувати про добродушного бібліофіла, закоханого у свої книжки. Про його найбільшу мрію — знайти старовинний рукопис „Золотої Леґенди". Але попри книжки він мав серце для людей. Зокрема для тих, що потребували допомоги. І тому він просив свою господиню занести горнятко росолу і трохи дров жінці, що з маленькою дитиною жила на холодному піддашші. Згодом цій жінці всміхнулася доля, і вона стала багатою, знатною дамою. Але вона ніколи не забула про того, хто допоміг їй у крайній нужді. Через десять років її синок приніс старому вченому дарунок в день ім'янин. На перший вигляд це був дивний дарунок: великий кусок дерева — такий, що його кладуть на ватран. Але всередині дерево було вижолоблене і наповнене китицями фіялок, а під тими пахучими квітками лежав дорогоцінний манускрипт „Золотої Леґенди" — сповнення мрії життя старого любителя книг...

Розказуючи, вона замріяно всміхалася, немов бачила букети фіялок і чула їх ніжний запах. І мені видалося теж, що від її розповіді про цю книжку в кімнаті рознеслися пахощі ..

Щождо „злочину" старого, доброго вченого, то полягав він ось у чому: Сильвестр Боннард потайки, всупереч панівному законові, забрав чи викрав нещасливу сирітку, над якою знущалися її „законні опікуни". В очах безкомпромісового закону це був справді злочин. Але все скінчилося добре: він став прибраним батьком сирітки, і їхнє життя поплило спокійно та щасливо. І тоді він поповнив ще один „злочин" супроти своїх улюблених книг, які збирав ціле життя: він продав їх, щоб добути гроші на придане для своєї прибраної доні...

— А закінчення книжки, — додала вона, — майже ідилічне. Старий учений спокійно дивиться на свій пройдений життьовий шлях, бо у нього ясна свідомість, що він не змарнував дару життя. Він чинив те, що є чи не головною ціллю існування людини — чинив добро... Добро, якому химерна уява великого письменника надала інтриґуючу назву: „Злочин Сильвестра Боннарда".

... В кімнаті таки немов би пахли фіялки... Це вже справа уяви тих, що розмовляли про книжку. Але фіялки ніколи не пахнуть, коли на телевізійному екрані показують імовірні або неймовірні злочинни...

● **Американські вояки у В'єтнамі** звичайно переводять свої короткі відпустки в Японії, Гонґ Конґу чи інших вільних країнах Далекого Сходу. Аж ось в минулому тижні перших 138 таких американських вояків на відпустці виїхали до Австралії. Привітали їх там американський амбасадор та австралійський військовий міністер. В газетах появилась світлина, як два американські вояки вдоволені йдуть вулицею обабіч австралійської красуні-модельки, яка має на собі тільки дуже скупий і куций купальний костюм.

З НАШИХ БУДНІВ

ЩО РОБИТИ?

З повним респектом і пошанівком до старшого колеґи по перу, творця знаменитого „Пиворіза", проф. Василя Чапленка, дозвольте мені, все ж таки, не погоджуватись з його статтею в ч. 210 торонтонських „Нових Днів", в котрій він висловлює побажання, щоб „текст національного гімну був переглянений і змінений". Принаймні не варто робити цього саме тепер, напередодні такої важливої події, як Світовий Конґрес Вільних Українців. Очевидячки, зараз створиться мовознавча комісія або й кілька, зачнуться дискусії або товчення води в ступі, справа затягнеться до руських вінників, і в такий переломовий момент, як вище згаданий Світовий Конґрес, — нація в поході готова залишитись без національного гимну!

На думку професора Чапленка, наш гимн „Ще не вмерла Україна" з історично-політичного й літературно-мовного боку перестарілий і не підтягається до „новочасних завдань нашої боротьби за повне визволення". З усього тексту гимну пан професор залишив би ласкаво в цілості тільки перший рядок: „Ще не вмерла Україна". Вправді, в 1917-1920 роках деякі гарячі патріоти переінакшили були і цей перший рядок, співаючи в ентузіястичному захваті: „Вже воскресла Україна!" Алеж це її воскресіння, на превеликий жаль, довго не тривало і з тяжким серцем довелося вертатися назад до оригінального тексту. . .

Звичайно, проф. Чапленко погоджується з цими критиками нашого національного гимну, які ще перед ним протестували проти ніжноголубливої назви „воріженьки", що давненько вже мусіли б були пропасти, згинути, „мов роса на сонці". . . Немає, мовляв, чого з ними панькатися, церемонитись, бо вони не „воріженки", а злющі-проклятущі супостати і не проявляють ніякої охоти танути росою на сонці, навпаки — множаться, гей сарана, як це показує статистика приросту населення в СССР.

Далі, в третьому рядку „Ще не вмерла", автор уважає недоречним слова: „Ще нам, браття молодії..." „Тут, на еміґрації, — твердить пан професор, — співають національний гимн переважно „старії", бо „молодії" і так не ходять на святочні академії чи національні свята. Розкритикувавши ще й інші місця тексту, проф. Василь Чапленко пише наприкінці статті: „Побажано було б, щоб цю мою пропозицію обговорили в пресі, а УНРада звернула на цю проблему увагу".

А я міркую, грішним ділом, що краще цеї проблеми не зачіпати, поки ми ще знаходимось в розпорошенні чи там в діяспорі, поки не здійснились наші задушевні мрії-ідеали. Стільки років мучились зі старим текстом гимну, — помучимось і далі. І без тієї замороки у нас багато, забагато спірних питань: і патріярхат, і календар, і зустрічі, і СКВУ...

Леонід Полтава

ЛЮДИ З ЛЕҐЕНДИ

(Репортаж)

(1)

Майже двадцять років тому, коли по таборах українських політичних емігрантів у Німеччині й Австрії точилась завзята „дискусія" на тему: є Українська Повстанська Армія чи немає, — у той час на широких просторах України з московським ярликом „УССР" точилась не дискусія, а кривава боротьба. „Кров людська не водиця, проливати не годиться" — каже наша приказка, але в боротьбі ідеологій, у змаганнях між одвічною правдою і одвічною кривдою завжди, на жаль, доходить до крови. Тільки й кров буває різна. Одну великий Шевченко називав святою, а другу — сукроватою, гнилою.

Не раз буває при зустрічі омріяного з реальним більше чи менше розчарування, більше чи менше захоплення. Особливо це стосується мистецького світу. Раптом виявляється, що улюблений герой з кінотеатру — дуже низького росту, і вигляд якийсь у нього інакший, такий звичайний, що аж обурення огортає!.. Та вигляд у нього „не інакший", а самий звичайний, людський, власне не „кіновигляд", і тому фактично немає жадних причин для розчарувань.

В 1947-48 роках, коли прибували на Захід, вірніше ж — пробивались з боями рейдуючі групи УПА, одні дивились на них, як на „марсіян", інші брали в братерські обійми. Але, мабуть, усі були вражені тим, що це були звичайні люди, навіть худі й обдерті, зовсім непоказні, аж ніяк не „геройські". Вони мовчки здали свої автомати і пістолі владі, але не мовчали про українську правду. Світ майже нічого не знав про існування „невідомої армії з невідомими вояками" — беру це означення з щоденника „Дітройт Нюз" з 20 вересня 1967 р., котрий з допомогою кол. старшини УПА Богдана Крука і Богдана Федорака об'єктивно поінформував кілька мільйонів своїх читачів про УПА в річницю її Срібного Ювілею. „Невідома армія з невідомими вояками" була добре відомою гітлерівському командуванню: ще в лютому 1943 р. частина УПА звела з німцями бій за місто Володимирець, здобула його на короткий час, забрала склад німецької зброї та амуніції — і зникла, щоб наступного дня поблизу відбити у німців українських корівок, бо виявилось, що й „герренфольк" хоче їсти, але . . . з чужого столу.

Невідома армія з невідомими вояками" не раз і не двічі далася взнаки большевицьким парашутистам в запіллі, які пробували вчиняти розправи над свідомими українцями.

„Невідома армія" стала на просторах Східньої Европи такою відомою, що й тогочасному намісникові Москви у Києві, Хрущову, доводилось кілька разів по другій світовій війні писати „Звернення" до вояків і старшин УПА, щоб вони „прозріли" і здавались, бо ті „незрячі" діти України в Галичині, на Житомирщині, на Волині, на Гуцульщині, навіть на Буковині (що недавно ствердила агентурна газета „Вісті з України") діяли ще понад п'ять років після закінчення війни у Европі. Довелось навіть укладати військовий договір, творити „червону вісь" — СССР, Польща, Чехо-Словаччина, щоб спільно винищувати носіїв великої правди України.

У Польщі стоїть пам'ятник знищеному славним командиром сотні Хріном ген. Сверчевському — заступникові міністра оборони так зв. „Людової" Польщі, а в Києві — московсько-большевицькому ген. Ватутінові, зліквідованому також бійцями УПА. Але пам'ятники мають свою дивну сторону: вони відзначають не завжди лише того, кого мали б відзначати за проєктом авторів. Не даремно один дотепний молодий українець, який, маючи заледве 13 років був розвідачем УПА, жартуючи (а може й ні) недавно висловив думку, що у вільному. українському Києві треба буде поставити пам'ятник Головному Командирові УПА Тарасові Чупринці і . . . залишити пам'ятник совєтському генералові Ватутінові ,лише написати на п'єдесталі — „Зліквідований УПА".

Нещодавно на одному із святкових відзначень 25-річчя УПА, цієї справжньої армії з народу і для народу, був присутній старшина УПА. Він — відомий громадський діяч, голова Крайового Комітету для відзначення 25- річчя УПА. Але Лев Футала, відомий в УПА, як „Лагідний", навіть не виступив на тому бенкеті з коротким словом.

— Чому ви не промовляли?

— Бо не хочу святкувати самого себе.

Але на бенкеті промовляли вояки УГА, соборної Армії соборної УНР, сотник УПА М. Фриз-Вернигора („мушу — що зробити . . ."); зворушливий привіт воякам і старшинам УПА висловила вдова по покійному Президентові УНР Миколі Лівицькому — пані Марія Лівицька, яка ще в 1900-му році в РУП розпочала боротьбу за українську Україну.

Після бенкету, в затишному, прикрашеному українською керамікою та інкрустованим тризубом будинку п-ва Футалів ми розговорились із господарем. І гості, і господиня пані Олена, і двоє їхніх синів-козаків — усі ми хотіли почути розповідь про одну незвичайну подію, що була ніби й звичайною для багатьох героїв-упівців.

Не даремно п. Левові Футалі дали псевдо „Лагідний": середнього росту, по-військовому стрункий і занадто рано посивілий, він розповідає спокійно, тихо, ніби про когось іншого. Дійсно - лагідно. Та за тією лагідністю приховане й інше його ім'я: Лев. І коли б не ця, друга, характеристика вдачі — не було б між нами друга Л. Футали, і ми не знали б про його епопею, як не знаємо про тисячі й тисячі вояків, чиї могили розрив ворог.

Але господар так і не розповів про свої пригоди. Ми лише й довідались, що тоді 22-річний юнак пройшов вишкільний курс кадрів революційної ОУН і з Львівського університету пішов „до лісу", як сказав оповідач. „А за зразкове виконання завдань у боротьбі з ворогом і хоробрість, — додала пані Олена, сама дуже діяльна в ОЖ ОЧСУ, — Головна Команда УПА нагородила його Золотим Хрестом Заслуги І-ої кляси, ще в Україні".

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ЛИСТОПАД! ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ!

ГАБІЛІТАЦІЙНИЙ ВИКЛАД Д-РА ІГОРА СОНЕВИЦЬКОГО

Велика заля Українського Інституту Америки була свідком габілітаційної творчости д-ра Ігоря Соневицького на доцента музикології Українського Католицького Університету ім. св. Климента в Римі. Приписаний габілітаційний виклад з доручення Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа — перевели уповноважені професори того ж Університету, що перебувають в ЗДА, а це: професори Микола Чубатий і Василь Ленцик в дні 23 вересня 1967 р.

Засідання відкрив проф. М. Чубатий, вітаючи численно зібраних, та зазначив, що це вперше на цьому терені відбувається того рода габілітаційна врочистість, яка є приписана всіма европейськими університетами для узискання доцентури. Він пояснив, що перша частина габілітації вже відбулася прийняттям габілітаційної праці аспіранта — а сьогоднішній вечір є завершенням — у формі приписаного викладу, що його відчитає д-р І. Соневицький.

З черги проф. Ленцик відчитав відповідні приписи (параграфи) статуту про габілітаційну процедуру в Українському Католицькому Університеті в Римі, а проф. Чубатий зреферував оцінку габілітаційної праці д-ра Ігоря Соневицького „Артем Ведель і його музична спадщина", яку прийняв за свою також проф Ленцик — і ця однозгідна оцінка двох професорів відповідає габілітаційним приписам Українського Католицького Університету.

Проф. М. Чубатий зазначив, що праця д-ра Соневицького заслуговує на найбільшу оцінку, бо коли у вільному світі аспірант на доцента має доступ до всіх джерельних матеріялів і всюди йому йдуть назустріч у вишукуванні тих матеріялів, то д-р Соневицький не мав тих улегшень, бо можливості добуття матеріялів внеможливили йому окупанти України. Однак й ті всі матеріяли, які д-рові Соневицькому удалось різними способами добути, вказують, що він вклав багато труду для опрацювання життєвого шляху і музичної спадщини одного з кращих композиторів, зукраїнізованого німця Артема Веделя, який себе і своє музичне знання віддав на добро України. Праця д-ра Соневицького стає вартісним науковим надбанням в ділянці музикології і за це належить йому признання та подяка, — закінчив своє резюме проф. Чубатий.

Цікаво і ядерно та з найбільш можливими подробицями, опрацьований виклад про життєвий та творчий шлях Нестора Нижанківського прочитав д-р Соневицький, згадуючи, що удалось йому, на жаль, зібрати лише частину музичної спадщини Нестора Нижанківського, розкинену у різних приватних осіб, бо решта музичних творів чи нарисів пропала у воєнній хуртовині. Ті, які знали Нестора Нижанківського, з великою увагою і зацікавленням слухали влучної характеристики того композитора. Багато із членів СУПРОМ-у — Союзу Українських Професійних Музик — одним із співтворців якого був Нестор Нижанківський, немає вже між живими, а ті, що знали чи пам'ятають той гурт ентузіястів музики, з приємністю пригадували собі ті культурні часи. За це належить велика подяка та признання д-рові Соневицькому за цікаве відтворення „давно минулих літ" в прегарно опрацьованій сильветі і музичного лірика Нестора Нижанківського.

Доповнювала виклад доцента д-ра І. Соневицького маленька збірка зі спадщини Нестора Нижанківського з світлинами і документами, яку присутні з цікавістю оглядали.

Д-р Роман Криштальський

РЕДАКЦІЙНА КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

наспіли у відповідь на розіслані проєкти цих матеріялів від поодиноких установ, та в міру можливостей узглядиить їх при остаточному оформленні проєктів матеріялів.

Завваги, побажання і пропозиції надіслали:

1. Комітет Українців Канади, Вінніпеґ;
2. Координаційна Рада Українських Організацій Австрії, Відень;
3. Ліґа Визволення України, Головна Управа, Торонто;
4. Організація Державного Відродження України (ОДВУ) в ЗДА, Ню Йорк;
5. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, Філядельфія;
6. Союз Українських Організацій Австрії, Відень;
7. Союз Українців у Великій Британії, Лондон;
8. Карпатський Союз, Ірвінгтон Н. Дж.;
9. Апостольський Екзархат для Українців в Австралії і Новій Зеляндії, Мельбурн;
10. Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки, Дітройт, Міш.;
11. Українська Гетьманська Організація Америки, Головна Управа, Дітройт;
12. УСО „Січ" — Союз Гетьманців Державників Канади, Торонто;
13. Спілка Українських Учителів та Виховників у Вел. Британії, Лондон;
14. Головна Рада Українських Громадських Організацій в Бельгії, Брюсель;
15. Комісія Допомоги Українському Студентству, Сарсель, Франція;
16. Українська Центральна Репрезентація в Арґентині, Буенос Айрес;
17. Українсько - Бразилійський Клюб, Курітіба;
18. Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб, Торонто;
19. Спілка Визволення України, Президія Світової Ради, Бруклин, Н.Й.;
20. Демократична Організація Бувших Репресованих Українців Совєтами (ДОБРУС), Ню Йорк;
21. Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині;
22. Товариство за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, Філядельфія;
23. Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), Головна Управа, Ню Йорк Н.Й.;
24. Союз Українських Організацій Австралії, Вікторія;
25. Однодумці Організації Українських Націоналістів Закордоном, Політична Рада, Ню Йорк;
26. Український Робітничий Союз Скрентон, Па.

Крім названих організацій, свої завваги, побажання і пропозиції надіслали д-р Мирослав з Н. Й. та д-р Теодор Данилів з Лондону.

Редакційна Комісія розглянула, обміркувала та вбільшості узгляднила конкретні пропозиції і рекомендації до таких програмових матеріялів:

1. Перший Маніфест Світового Конґресу Вільних Українців до Українського Народу в Україні і поза її межами в СССР та в країнах московського бльоку;
2. Звірнення Світового Конґресу Вільних Українців до Українців поза Україною сущих;
3. Проєкт Резолюцій Світового Конґресу Вільних Українців та
4. Меморандум до Генерального секретаря Об'єднаних Націй.

Усі пропозиції і рекомендації, що відносяться до проєкту Статуту Світового Конґресу Вільних Українців Редакційна Комісія передала на розгляд Статутовій Комісії, яка з черги передасть цю справу Президії Пан-Американської Конференції, яка цей проєкт статуту схвалила. Пропозиції і рекомендації в харитативних і подібних справах будуть передані Комісії Суспільної Опіки, що радитиме під час Конґресу.

Так кінцево оформлені програмові матеріяли для Світового Конґресу Вільних Українців будуть надруковані в українській та англійській, французькій і еспанській мовах та включені до всіх тих матеріялів, що їх одержать делеґати на перший Світовий Конґрес Вільних Українців при реєстрації безпосередньо перед Конґресом.

Ню Йорк, 8-го жовтня 1-67.

За Редакційну Комісію:

Іван Базарко, Іґат Білинський, Антін Драґан, Володимир Душник, Олександер Матла, Микола Плавюк, Матвій Стахів.

День Подяки в Оттаві з українською участю

Оттава (ОУПС). — Цьогорічний День Подяки в Канаді започатковано двомилевим „голодовим маршем" 7-го жовтня, під проводом заступника Королеви Елисавети II Генерального Губернатора Канади Роллянда Міченера, який прийшов разом із понад тисяччю учасників шлях від своєї резиденції Рідо Гол до парляментарної гірки. Цю імпрезу влаштовано заходами Комісії Сторіччя Канади й Канадського Комітету Допомоги з метою звернути увагу громадськости на потребу допомоги голодуючим країнам світу в час, коли Канада й інші щасливіші країни мають подостатком харчів. У марші взяли участь, крім Ген. Губернатора міністер закордонних справ дост. П. Мартін, Єпископи Оттави, на чолі з Архиєпис. Д. Рідом, члени Комісії Сторіччя Канади й Міжнародного Комітету Допомоги з М. Едмондом на чолі. До складу почесної президії маршу входив українець д-р Яр. Рудницький із Вінніпеґу, як член управи Міжнародного Комітету Допомоги. Оттавський День Подяки має започаткувати подібні імпрези по всій Канаді на закінчення святкувань Канадського Сторіччя 1867-1967.

ПОМЕРЛА БЛ.П. ФРАНЦІСКА МАНАЦЬКА

Ню Йорк. — У четвер 12-го жовтня ввечері тут померла на 64-му році життя св.п. Франціска з Віятиків Манацька. Похорон відбудеться в понеділок 16-го жовтня, о год. 9 : 30 рано з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юра і опісля на цвинтар.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

РАДІОПРОГРАМА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЮАРКУ

Нюарк. — Радіопрограма Української Студентської Громади в Нюарку „Вечерниці" починає 16 жовтня ц. р. другий рік свого існування. Тижнева, півгодинна авдиція — присвячена українській музиці, українському слову та актуальним темам є надавана кожного понеділка від год. 7.30 да 8.00 вечора з радіостації WSOU — 99.5 FM при Seton Hall University, Sout Orange, N. J.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

у великому смутку повідомляє Колеґ-Інженерів і все Українське Громадянство, що в ночі з 7 на 8 жовтня 1967 року ненадійно в Ню Йорку, відійшов у Вічність на свойому 63-му році праведного життя наш Невіджалуваний Друг

інж. Микола Олексієвич ЗАБОРСЬКИЙ

бувший доцент і завідуючий Катедрою Індустріяльного Інституту в Донецьку, спеціяліст по будові мостів, останньо конструктор сталевих споруд в ЗДА, бувший містоголова Управи та довголітній голова Товариського Суду нашого Відділу, видатний громадянин, член багатьох організацій.

ПАНАХИДА за Спокій Душі Покійного буде відправлена в п'ятницю, дня 13-го жовтня 1967 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Гасина, 4244 Old York Rd. у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в Катедральному Храмі св. Володимира вул. Independence і 5-та в суботу, дня 14-го жовтня 1967 р. о год. 9-ій рано, а опісля похорон на Українське Кладовище в Бавнд Бруку, Н. Дж. між год. 12-ою і 1-ою дня.

Вельмишановній Родині Покійного складаємо глибоке співчуття.

Жалобні Сходини Членів Відділу — в п'ятницю, 13-го жовтня 1967 р. о год. 6:45 веч. в домівці Відділу.

Просимо Колеґ взяти участь в сходинах, відправах і похоронах.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ВІДДІЛУ ТУІА — Філядельфія

В глибокому смутку і з невимовним жалем повідомляємо, що 8-го жовтня 1967 року в Ню Йорку несподівано помер наш близький Друг і Приятель

св. п.
інж. МИКОЛА ЗАБОРСЬКИЙ

ПАНАХИДА за спокій Його Душі в похоронному заведенні Гасина, 4244 Old York Rd., Philadelphia, Pa. в п'ятницю, 13-го жовтня ц. р. о год. 8-ій веч.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в Кадетрі св. Володимира при Independence і 5-та вул. о год. 9-ій рано.

ПОХОРОН на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж. після Служби Божої.

Дорогій Родині Покійного висловлюємо наше щиросердечне співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Родина БАЗИЛЕВСЬКИХ
Родина ВОЙНОВСЬКИХ
Родина СОЛОМОНЕ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого Сина
сл. п. Любомира ОВСІЄНКА
буде відслужена
в п'ятницю, 20-го жовтня 1967 року
о 9-ій год. ранку в ЦЕРКВІ СВ. АНДРЕЯ в САВТ БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
а відтак ТОГО САМОГО ДНЯ о 1:30 год. по пол. на місці Його Вічного Спочинку на Українському Православному цвинтарі, там же
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
До участи в цих сумних Богослужбах Друзів, Приятелів і Знайомих запрошують безмірним горем прибиті —
БАТЬКИ

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
МИХАЙЛА ГАЛІБЕЯ
І В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
ТЕОДОЗІЇ ГАЛІБЕЙ
наших Невіджалуваних Родичів
буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 15-го жовтня 1967 року
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
о год. 11-ій ранку (в Каплиці)
ДІТИ

В пам'ять Родичів зложили:
$500.00 на ЗУАДК
$500.00 на НТШ в Сарселі

ПОЕТ ВАДИМ ЛЕСИЧ У ШПИТАЛІ

Довідусмось ,що відомий поет Вадим Лесич захворів на запалення легенів з комплікаціями і від 1-го жовтня перебуває в одному з нюйоркських шпиталів, під наглядом д-ра Зиновія Штокалка. Якби хтось з приятелів і шанувальників поета бажав його відвідати, то повинен порозумітися спершу з його дружиною. Стан хворого поволі кращає.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 14-го ЖОВТНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. Проситься прибути і вирівняти чл. вкладки. — І. Стурк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Проситься прибути на збори та присднувати до Відділу нових членів. — С. Островський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори 424 Відд. о год. 12:30 дня в залі церкви св. Покрови, 2225 N. Macher St. Явка всіх членів обов'язкова. Будуть обговорюватись важливі питання. — В. Васюк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори і побір членських вкладок Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по полудні в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. і Айві вулиці. Проситься вирівняти свої залеглості та вибрати свої дивідендові чеки. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. в год. 12-ій дня в Укр. Амер. Клюбі при 218 Lynn Ave. — Д. Мушастий, секр.

Громади відзначають роковини УПА

У зв'язку з тим, що саме 25 років тому Головна Команда Української Повстанської Армії офіційно визначила день 14 жовтня (1942 року) Днем створення УПА, в багатьох громадах у кінці цього тижня відзначають Срібний Ювілей створення цієї Армії Волі, а саме:

Ню Йорк. — У суботу 14-го жовтня в „Джуніор гайску" при Авеню „Б" — Святопокровський Вечір на відзначення обох ювілейних Річниць. З головною промовою виступить ген.-хор. Аркадій Валійський. У концерті візьмуть участь: Співак Лев Рейнарович, скрипаль Вол. Цісик, квартет Бандуристів з Нюарку.

Дітройт, Міш. — у суботу 14 жовтня, о 7 г. вечора, в „Кобо Гол" Ювілейний Бенкет УПА. Головний промовець ред. Данило Чайковський, англійською мовою — генерал Лестер Борк, у мистецькій програмі Капеля бандуристок СУМ під керівництвом Петра Потапенка. До Почесного Комітету входять Преосвященний Кир Ярослав, губернатор стейту Мішиґен Джорж Ромні та багато інших діячів.

Джерзі Сити, Н. Дж. — У неділю 15 жовтня, в залі Українського Народного Дому при 92-96 Фліт вулиці, о 3:30 по полудні Свято Срібного Ювілею УПА, з промовою старшини УПА Л. Футали, виступом Юних Бандуристів з Гемсреку, з 42-го Відділу ООЧСУ, деклямацією Пластунок і виставою Є. Гріневича „Наступ на Бірчу". В обох Церквах будуть відправлені відповідні богослуження.

Пассейк, Н. Дж. — У неділю 15 жовтня, в залі Української Централі на 240 Гоп Авеню, точно о 6-ій вечора буде Ювілейна Академія на відзначення 50-річчя Національної Революції та 25-річчя УПА. Головну доповідь виголосить кол. старшина УПА Лев Футала, голова Крайового Комітету УПА; у мистецькій частині — славетний хор „Думка" з Ню Йорку, рецитація пластунок, виступ скрипаля проф. Володимира Цісика, акомпаніює п-а Марія Цісик. Того ж дня вранці — урочисті Богослуження в обох Церквах.

Гартфорд, Конн. — У неділю 15 жовтня в залі Українського Народного Дому 961 Ветерсфілд авеню, о 5 г. вечора — Академія для відзначення 25-річчя створення УПА. Головну доповідь виголосить сотник УПА Микола Фриз-Вернигора, в мистецькій частині виступить солістка Тамара Лихолай, акомпаніюватиме Тарас Левицький актор-рецитатор Євген Курило, Дівочий хор СУМ з Ню Йорку, під дириґуванням інж. Р. Степаняка.

Філядельфія, Па. — у неділю 15 жовтня о 12-й г. дня Богослуження і Панахида в Церкві Христа Царя, за поляглих воїнів УПА. Увечорі, о 6-й г., в Бенджамин Франклін готелі Ювілейний Бенкет (9-та вул. і Чеснат вул.). Промовлятимуть: ген.-майор Томас Вайт, проф. Лев Шанковський, ред. Ігнат Білинський; у мистецькій частині Бенкету — співак-бандурист із Англії Володимир Луців. У неділю 29 жовтня, у великій залі Бенджамин Франклін Школи (Грін і Брод вулиці) о 6-й вечора — заключна частина святкувань Річниці УПА у Філядельфії: вистава драми „Недосяжні" Л. Полтави, у виконанні Театру у П'ятницю.

Д-Р В. А. КОСТЕЦЬКИЙ, ГЕРОЙ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

народів Азії, що ведуть активну боротьбу проти тоталітарного комуністичного режиму Москви й Пейпінґу, промовлятиме представник вашинґтонської амбасади Китайської Республіки, ген. Шу Куянґ Гю. В роках 1940-1950 працював він шефом інженерного відділу летунських збройних сил Китаю, а опісля до 1954 року був він керівником протоколу у міністерстві національної оборони. До 1965 року був він військовим секретарем і перекладачем президента Чіянґ Кай Шека. Зараз кермує він військовою місією уряду Національного Китаю у цій країні. Головним українським промовцем буде проф. д-р Степан Галямай з Політехнічного Інституту Західньої Вірджінії у Монтґомері і член Головної Управи ООЧСУ. Заключне слово на бенкеті виголосить клівлендський адвокат, Роберт Е. Свіні, член Обласної Екзекутиви Демократичної Партії в Огайо.

В мистецькій частині бенкету виступатиме Володимир Луців, тенор і бандурист з Англії. Він співатиме в супроводі бандури, як теж при фортепіяновому акомпаніяменті Валерія Белінського, українського студента музики в Державному Університеті Огайо в Колюмбус. В його супроводі виконає також американський гимн Оксана Рошецька, дружина кол. вояка УПА. Святковим словом вітатиме гостей на бенкеті підполк. Аверкій Гончаренко, голова Громадського Комітету для 25-річчя УПА в Клівленді. (-)

Ген. В. Ч. Вестморленд про УПА

Клівленд, Огайо, (зрв). — Між привітами, що їх отримують українці Клівленду напередодні Святкового Бенкету з приводу 25-річчя Української Повстанської Армії (УПА), який відбудеться тут у суботу, 14 жовтня ц. р., є особисте звернення головного командира Альянтських Збройних Сил у В'єтнамі, генерала Вілліяма Ч. Вестморленда.

У свойому письмі із Сайґону з датою 22 серпня 1967, р., що його він переслав до Комітету для відзначення 25-річчя УПА в Клівленді на руки д-р Зенона Р. Винницького, керівника секції зв'язків, преси й інформації, ген. В. Ч. Вестморленд стверджує:

„... . Я певний того, що Ви знаєте, що я повністю присвячую ввесь мій час і всі мої зусилля, щоби закінчити цю війну у В'єтнамі. Дозвольте Вас запевнити, що я свідомий цієї першорядної ролі, що її відіграла Українська Повстанська Армія у русі спротиву. Її дії яскраво відзначались злиднями і жертвами. Її хоробрість і честь у боротьбі за свободу були неперевищені. Багато успіхів для Вас з приводу 25-их роковин Української Повстанської Армії". (-)

СПОРТ

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Блу Стар", Ню Йорк, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю 15-го жовтня ц. р. о год. 1.45 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню в Коледж Пойнті, Н. Й. На цьому самому грищі відбудеться друга зустріч „Великої Десятки" між Грецько-Ам. СК і „Гунґарією" о год. 3.30 по полудні.

„Тризуб", Філядельфія — „Тайґерс", Бостон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю 15-го жовтня о год. 2.30 по полудні на грищі Челсі Меморіял Стадіону в Челсі, Масс. біля Бостону.

— о —

ЗБІРНА ІЗРАЇЛЮ — — ЗБІРНА АФЛІҐИ

В неділю 15-го жотня, о год. 3-ій по полудні на грищі „Єнкі Стадіону" при 161-ій вулиці і Рівер евню у Бронксі відбудеться міжнародні футбольні змагання між Збірною Ізраїлю і Збірною Американської Футбольної Ліґи. У складі Збірної АФЛіґи виступлять три змагуни „Чорноморської Січі" з Нюарку, яка в той день не матиме мистецьких змагань АФЛіґи. Цими репрезентантами АФЛіґи були вибрані зі „Січі" Зенон Снилик, Микола Павлишин і Карло Яковина. Зенона Снилика призначила АФЛіґа також співкапітаном разом із другим змагуном Збірної Абрагамом Воляновим.

Посмертні згадки

МИХАЙЛО МЕЛЬНИК, довголітній член 361 Відд. УНС „Дністер" в Ню Йорку, помер 11 жовтня 1967 р. на 80 р. життя. Панахида в п'ятницю, 13-го жовтня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми. Похорон в суботу, 14-го жовтня 1967 р. о год. 9:45 рано з того ж похор. заведення до укр. кат. церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Кальварія. Залишив в глибокім смутку дочку Ганну, синів Василя, Івана та Федора, 10 внуків та 1 правнука.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу